

Päiväys
5.6.2026

Diaarinumerot
1234/03.04.04.04.20/2024
1282/03.04.04.04.20/2024
1325/03.04.04.04.20/2024
1362/03.04.04.04.20/2024
1363/03.04.04.04.20/2024
1364/03.04.04.04.20/2024

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

5.6.2026

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **12.6.2026**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 5.6.2026 nro 731/2026, valitukset vesitalousasiassa, Taipalsaari ja Lappeenranta.

Luvan hakija

Taipalsaaren kunta

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **5.6.2026 – 13.7.2026**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallintooikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **13.7.2026**.

5.6.2026

Dnrot

1234/03.04.04.04.20/2024

1282/03.04.04.04.20/2024

1325/03.04.04.04.20/2024

1362/03.04.04.04.20/2024

1363/03.04.04.04.20/2024

1364/03.04.04.04.20/2024

Asia

Valitukset vesitalousasiassa

Valittajat

- 1) [REDACTED] ja [REDACTED]
- 2) [REDACTED], [REDACTED] ja [REDACTED]
- 3) [REDACTED]
- 4) [REDACTED]
- 5) [REDACTED]
- 6) [REDACTED]

Luvan hakija

Taipalsaaren kunta

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 29.8.2024 nro 201/2024

Vesitalouslupa

Aluehallintovirasto on myöntänyt Taipalsaaren kunnalle luvan Kutilan kanavan ja siihen liittyvien rakenteiden, Kutilantaipaleen pumppaamon, Kopinsalmen pumppaamon sekä Käkeläntaipaleen avokanavan ja virtausaukon rakentamiselle sekä uuden veneväylän ruoppauksille Pien-Saimaalla ja maa-alueilla Taipalsaaren kunnassa hakemuksen 23.6.2022 ja sen täydennysten mukaisesti kuitenkin siten tarkennettuna kuin lupamääräyksessä 8 todetaan.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Taipalsaaren kunnalle pysyvän käyttöoikeuden hanketta varten tarvittaviin alueisiin yhteisestä vesialueesta 831-876-12-1 (yhteensä 6 140 m²).

Luvanhaltijan on noudatettava vesilain säännöksiä ja alla olevia lupamääräyksiä.

Korvaukset

Aluehallintovirasto on määrännyt Taipalsaaren kunnan maksamaan korvauksena myönnetystä käyttöoikeudesta lupamääräyksestä 28 ilmenevän korvauksen. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu muuta vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Väyläratkaisu

Aluehallintovirasto on määrännyt uuden Kutilan väylän yleiseksi paikallisväyläksi vesistöissä Taipalsaaren kunnassa ja Lappeenrannan kaupungissa.

Ennalta arvioitujen, mahdollisten edunmenetysten korjaamisesta tai korvaamisesta on määrätty väylämääräyksessä 33.

Taipalsaaren kunnan on väylän ylläpitäjänä noudatettava vesilain säännöksiä ja alla olevia väylämääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet ja toimenpiteet

1. Kutilantaipaleen kanavaosuus ja pumppaamo on rakennettava 30.5.2024 päivitetyn piirustuksen Kutilan maakannas, suunnitelmakartta nro 214 B, mittakaava 1:1 000, ja 27.9.2022 päivätyn piirustuksen Kutilan maakannas, leikkaukset nro 216, mittakaava 1:100, sekä 6.6.2022 päivättyjen piirustusten Kutilan pumppaamo ja sulkuluukku, suunnitelmakartta nro 212, mittakaava 1:200, ja Kutilan pumppaamon ja sulkuluukun pituus- ja poikkileikkaus nro 213, mittakaava 1:100, mukaisesti.

Kutilantaipaleen kanavaosuus on noin 600 m. Sulun pituus on 37 m ja leveys kapeimmillaan 12 m. Haraussyvyys sulussa ja kanava-alueella on $N_{2000}+72,40$ m. Pumppaamon sisäleveys on 4,2 m, pituus 11,0 m ja sisäpohja korkeudella $N_{2000}+70,40$ m. Odotuslaitureita on yksi sulun molemmin puolin, samoin odotus- ja asiointilaitureita. Laitureiden pituus on noin 20 m.

Pumpattavan veden virtaama saa olla enintään noin 5 m³/s. Pumppaamo-alue on suojattava aidalla. Pääsy pumppaamon vesiteihin on estettävä välillä. Pumppaamon aiheuttamista virtaamista ja mahdollisten heikkojen jäiden aiheuttamasta vaarasta on varoitettava kyltein.

Itkonlahden ja Umianlammen välinen kanavaosuus on rakennettava 30.5.2024 päivitetyn piirustuksen Suunnitelmakartta nro 211 B, mittakaava 1:500, ja 27.9.2022 päivätyn piirustuksen Leikkaukset nro 215, mittakaava 1:100, mukaisesti. Itkonlahden ja Umianlammen välinen kanavaosuus on noin 200 m. Kanavaosuudella haraussyvyys on $N_{2000}+72,40$ m ja luiskakaltevuus 1:2. Vesialueen täyttö saadaan tehdä korkeuteen $N_{2000}+77,71$ m.

2. Kopinsalmen pumppaamo on rakennettava 30.5.2024 päivitetyn piirustuksen Suunnitelmakartta nro 230 B, mittakaava 1:500, ja 27.9.2022

päivätyn piirustuksen Pituus- ja poikkileikkaukset nro 231 A, mittakaava 1:100, mukaisesti.

Koko pumppaamoalueen pituus on noin 70 m. Pumppaamorakenteen kokonaispituus on noin 15 m ja leveys viisi metriä. Virtauskanavan pituus on noin 36 m ja leveys 4,3 m. Koko rakenteen pohja on korkeudella $N_{2000}+70,40$ m.

Pumpattavan veden virtaama saa olla enintään noin 5 m³/s. Pumppaamo-alue on suojattava aidalla. Pääsy pumppaamon vesiteihin on estettävä välillä. Pumppaamon aiheuttamista virtaamista ja mahdollisten heikkojen jäiden aiheuttamasta vaarasta on varoitettava kyltein.

3. Käkeläntaipaleen virtauskanava on rakennettava 6.6.2022 päivättyjen piirustusten Suunnitelmakartta nro 220, mittakaava 1:500, Pituus- ja poikkileikkaukset nro 221, mittakaava 1:100, ja Käkeläntaipaleen putkisilta, pääpiirustus nro 222, mittakaava 1:100, mukaisesti.

Virtauskanavan kokonaispituus on noin 140 m, leveys noin seitsemän metriä ja luiskien kaltevuudet 1:3. Uoman pohja on korkeudella $N_{2000}+74,00$ m. Putkisillan alaosan pituus on 27 m, yläosan 18 m ja suurin korkeus noin neljä metriä. Putkisilta on ylimmillään korkeudella $N_{2000}+77,50$ m ja alimmillaan korkeudella $N_{2000}+73,56$ m.

Virtausaukon vaikutusalueella on virtaamista ja mahdollisten heikkojen jäiden aiheuttamasta vaarasta varoitettava kyltein.

Luvanhaltijan on järjestettävä korvaava kulkuyhteys kiinteistön 831-409-1-990 laiturille ja siirrettävä tai uusittava laiturin, jos niiden käyttö estyy hankkeen takia.

Luvanhaltijan on korvattava Ukkorannanlahden ajoluiska uudella, jos nykyistä luiskaa ei hankkeen toteuttamisen jälkeen enää voida käyttää.

4. Väylän yleissuunnitelmapaketoilla 1/2 (20.9.2022, nro 261, mittakaava 1:10 000) ja 2/2 (27.9.2022, nro 262 A, mittakaava 1:10 000) esitetyiltä kohteilta MK0–MK5 saadaan ruopata yhteensä noin 120 000 m³ktr. Ruopattavien alueiden kokonaispinta-ala on yhteensä noin 91 000 m²tr.

Maa-aluetta saadaan kaivaa kohteilta MK2 ja MK4 yhteensä enintään 265 000 m³ktr. Täyttöjä kohteilla MK2 ja MK4 saadaan tehdä enintään 70 000 m³rtr.

5. Ruoppaus- ja ylijäämäkaivumassat, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnyksarvot, on rajattava, kaivettava erikseen ja kuljetettava paikkaan, jolla on lupa tai viranomaisen päätös vastaanottaa kyseisenlaatuisia massoja.

Hienoaines- tai humuspitoisia maamassoja ei saa läjittää pohjavesialueelle.

Ruoppaus- ja ylijäämäkaivumassojen sijoittamisesta on sovittava kirjallisesti maanomistajien kanssa. Massat on sijoitettava niin, etteivät ne pääse valumaan vesistöön tai toisen kiinteistön alueelle.

Ruoppaus- ja ylijäämäkaivumassat saadaan myös kuljettaa paikkaan, jolla on lupa tai viranomaisen päätös vastaanottaa kyseisenlaatuisia massoja.

6. Täyttöihin saadaan käyttää kivi- ja maa-aineksia, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnsarvot.

7. Maa-aluetta saadaan muuttaa vesialueeksi enintään noin 28 100 m² ja vesialuetta maa-alueeksi enintään noin 4 300 m².

Töiden suorittaminen

8. Kutilantaipaleen maakannaksen kaivutyöt tulee suorittaa pääasiassa vedenalaisena kaivuna.

Jos luvanhaltija kuitenkin päätyy toteuttamaan työt kokonaan tai osittain kuivatyönä, on luvanhaltijan pyydettävä vesilain valtion valvontaviranomaiselta lausunto tämän päätöksen mukaisen vesitalousluvan muuttamisen tarpeesta ja noudatettava kyseistä lausuntoa.

9. Työvaiheiden ajoitus on suunniteltava niin, että minimoidaan häiriöt lintujen pesinnälle. Lisäksi jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti.

10. Luvanhaltijalla on oikeus tehdä tarvittavat väliaikaiset rakenteet, työpadot ja työmaatiet, jotka on purettava töiden päätyttyä luonnollista pohjaa myöden.

11. Luvanhaltijan on selvitettävä työalueella mahdollisesti olevat johdot, putket ja kaapelit. Työt on toteutettava niitä vaurioittamatta.

12. Jos työt tehdään vesialueen ollessa jäässä, on kohdat, joissa työn vuoksi jäätä on rikottu tai jään kantavuus on huonontunut, merkittävä asianmukaisesti.

13. Töiden päätyttyä työmaa-alueet on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Kunnossapito

14. Luvanhaltijan on huolehdittava rakenteiden kunnossapidosta asianmukaisesti.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

15. Luvanhaltijan on ennen töihin ryhtymistä Koulunlahdella saatava Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta

lupa poiketa luonnonsuojelulain (1096/1996) 39 §:n ja 49 §:n mukaisista kielloista viitasammakon, lummelampikorenon ja täplälampikorenon osalta.

16. Aarnisammaleen kasvustot ja valkolehdokin esiintymä tulee säilyttää tai siirtää turvaan rakentamisen tieltä.

17. Luvanhaltijan on rakennustöiden aikana ja tarvittaessa niiden jälkeenkin järjestettävä vedenjakelu hankkeen vaikutusalueen kiinteistöille, jos kyseisten kiinteistöjen kaivojen antoisuus heikkenee töiden takia olennaisesti.

18. Luvanhaltijan on ennen töihin ryhtymistä tehtävä Umianlammen ruopattavalta osalta vedenalainen selvitys arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Samalla on tarkemmin dokumentoitava hankkeen takia tuhoutuva hylky Taipalsaari Umianlampi, jonka rekisteritunnus on 1000029581. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta on tehtävä vedenalainen selvitys myös Käkeläntaipaleen työpatojen kohdalta.

Selvityksistä on toimitettava raportti Lappeenrannan museoille.

Kutilantaipaleen ja Koulunlahden välisen kosteikon sekä Käkeläntaipaleen virtauskanavan työalueiden kaivutöiden arkeologisesta valvonnasta on etukäteen sovittava Lappeenrannan museoiden kanssa.

19. Vettä sementavien ruoppaus- ja täyttötöiden aikana on sementuman leviäminen työalueilta estettävä suojaverholla lukuun ottamatta kohteiden MK0 ja MK1 ruoppauksia.

Suojaverhon toimintaa on tarkkailtava ja työt on keskeytettävä välittömästi, jos vesirakennustöiden aiheuttamaa veden sementumista havaitaan merkittävästi suojaverhon ulkopuolella. Jos suojaverho tai sen ankkurointi rikkoutuu, se tulee korjata välittömästi. Suojaverho on merkittävä asianmukaisesti.

20. Luvanhaltijan on suunniteltava, haettava tarvittavat luvat ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet, jos lupamääräyksen 22 mukaisten vesikasvillisuus- ja sedimentin paksuus -tarkkailujen perusteella vesilain valtion valvontaviranomainen toteaa hankkeen aiheuttaneen huomattavia haitallisia vaikutuksia vesistön virkistyskäytölle.

Tarkkailu

21. Luvanhaltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia pohjaveteen 12.1.2024 päivätyn seurantaohjelman mukaisesti. Seurantaohjelma on aluehallintoviraston päätöksen liitteenä 1.

22. Luvanhaltijan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia vesistöön, vesikasvillisuuteen ja sedimentin paksuuteen 12.1.2024 päivätyn seurantaohjelman mukaisesti. Seurantaohjelma on aluehallintoviraston päätöksen liitteenä 2.

23. Vesilain valtion valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa lupamääräysten 21 ja 22 tarkkailusuunnitelmia edellyttäen, että muutokset eivät heikennä tarkkailun kattavuutta eivätkä tulosten luotettavuutta tai aiheuta kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Vesinäytteiden käsittelyssä ja analysoinnissa on noudatettava ympäristöhallinnon ajantasaisia laatusuosituksia ja vaatimuksia.

Tarkkailun tulosten toimittaminen ja raportointi on tehtävä seurantaohjelmien mukaisesti.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

24. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin kahdeksan vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa ja myönnetty käyttöoikeus raukeavat.

Ilmoitukset

25. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Taipalsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.

26. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselle, Taipalsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Valmistumisilmoitukseen on liitettävä rakenteiden lopullista sijaintia vesialueella osoittava kartta. Paikannustiedot on toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle sen vaatimassa muodossa.

27. Luvanhaltijan on tiedotettava pumppausten aloittamisesta ja vaikutuksista ajoissa ja riittävän laajasti samoin kuin talviaikaisista varoituksista ja rajoituksista vesistössä liikkumiseen.

Korvauksia koskeva määräys

28. Luvanhaltijan on, jollei toisin sovita, maksettava kertakaikkisena korvauksena myönnettyistä käyttöoikeuksista seuraava korvaus:

Kutilan osakaskunta 831-876-12-1 6 140 m² 3 806,80 euroa

Korvaus on maksettava ennen töihin ryhtymistä ja viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta. Korvaukselle on maksettava vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä lukien. Viivästyskoron määrä on kulloinkin voimassa oleva korkolain mukainen viitekorko lisättyinä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

Väylämääräykset

29. Kutilan väylän sijainti ja väyläalue on oltava sellainen kuin on esitetty 20.9.2022 päivätyllä Väylän yleissuunnitelmakartalla 1/2 nro 261, mittakaava 1:10 000, ja 27.9.2022 päivätyllä Väylän yleissuunnitelmakartalla 2/2 nro 262 A, mittakaava 1:10 000. Väylän sijainti käy ilmi tämän päätöksen liitteenä 3 ja 4 olevista väyläsuunnitelmakartoista.

30. Väylän mitoitusyvyys on 2,4 m ja harausyvyys N2000+75,40 m-3,0 m.

31. Taipalsaaren kunnan on pidettävä Kutilan väylä turvalaitteineen asianmukaisessa kunnossa. Kunta on vastuussa väylästä ja sen tavanomaisesta käytöstä.

32. Väylä voidaan ottaa käyttöön, kun tämä päätös on lainvoimainen, kunta on saanut Liikenne- ja viestintävirastolta väyläpäätöksen vesiliikennelain (782/2019) 49 §:n mukaisesti ja väylä on merkitty asianmukaisesti.

33. Taipalsaaren kunnan on ennen väylän käyttöönottoa ensimmäisenä veneilykautena selvittävä sellaisten rantakiinteistöjen, joiden olemassa olevat laituri- ja rantarakenteet sijaitsevat lähimmillään 30 m:n etäisyydellä väylän lähemmästä reunalinjasta, laituri- ja rantarakenteet sekä niiden kunto. Rakenteiden kunto on selvittävä uudelleen ensimmäisen veneilykauden lopussa. Selvityksen tulokset on toimitettava Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle.

Selvityksen perusteella ensimmäisen veneilykauden aikana syntyneet vauriot on, jollei toisin sovita, väylän ylläpitäjän toimesta korjattava. Niiden väyläalueiden osalle, joiden läheisten rantakiinteistöjen rakenteille on syntynyt vaurioita, on Taipalsaaren kunnan haettava Liikenne- ja viestintävirastolta nopeusrajoitusta tai aallokon muodostamiskieltoa.

34. Taipalsaaren kunnan on kirjallisesti 60 päivän kuluessa ilmoitettava määrätyn yleisen paikallisväylän käyttöönotosta Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Taipalsaaren kunnan sekä Lappeenrannan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoitukseen on liitettävä väylän ja sen turvalaitteiden sijainnin osoittava karttapiirros.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluja

Vesitalousluvan ratkaisun perusteluja

Vaikutukset pohjaveteen ja vesitalousluvan ehdollisuus

Kutilantaipaleen kanavaosuuden kaivutöiden vaikutuksia pohjaveteen on selvitetty riittävästi, jos työt toteutetaan vedenalaisena kaivuna. Sen sijaan, jos kaivutyöt toteutetaan kuivatöinä, aluehallintovirasto on katsonut kuten Kaakkois-Suomen ELY-keskuskin, että kaivutöiden vaikutuksia pohjaveteen ei ole riittäväällä tavalla selvitetty.

Taipalsaaren kunta on 12.1.2024 antamassaan selityksessä todennut, että Kutilan kanavan toteutustapa päätetään myöhemmin hankkeen rakennussuunnitteluvaiheessa ja samalla laaditaan yksityiskohtainen työsuunnitelma työn toteutuksesta. Kunta on myös esittänyt, että jos kanavan rakennustyöt suunnitellaan toteutettavaksi kuivatyönä, rakennussuunnitelman lähtökohdat ja periaatteet hyväksytetään Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa. Lisäksi kunnan käsitys on, että kuivatyönä tehtävän kanavan, jossa työalueet eristetään vaiheittain vesitiiviillä ponttiseinällä, pohjavesivaikutukset ovat pienemmät kuin vedenalaisena kaivuna toteutettavan.

Aluehallintovirasto on yhtynyt Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen näkemykseen kuivatyön vaatimien ponttiseinien vesitiiviiden haasteellisuudesta ja työmenetelmän riskeistä pohjaveden laadulle. Aluehallintovirasto ei kuitenkaan määrää töitä toteutettavaksi ainoastaan vedenalaisena kaivuna, koska sekään ei välttämättä ole työtekniisesti tai vaikutusten kannalta järkevää. Jos tämän luvan myöntämisen jälkeen hankkeen jatkosuunnittelun perusteella luvanhaltija aikoo edelleen toteuttaa työvaiheita kuivatyönä, on niistä tehtävä erillinen vaikutusarviointi. Työvaiheista ja niiden vaikutuksista on pyydettävä lausunto vesilain valtion valvontaviranomaiselta, joka arvioi vaikutusarvioinnin riittävyuden. Kaakkois-Suomen ELY-keskus voi asiaa tarkastellessaan arvioida myös, onko kuivatyönä tehtävä työvaihe sellainen, että se vaatisi tämän lupapäätöksen muuttamista.

Lisäksi ennen töihin ryhtymistä luvanhaltijalla on oltava luvat poiketa luonnonsuojelulain 39 §:n ja 49 §:n mukaisista kielloista lupamääräyksessä 15 esitettyjen lajien osalta.

Hankkeen tarkoitus ja hankkeesta saatava hyöty

Hankkeella lisätään veden virtausta ja parannetaan vedenvaihtuvuutta Kutilan kanavan lähialueella eli Umianlammesta etelään Pälpäisalmen ja Toijansalmen alueella sekä lähellä Kopinsalmea ja erityisesti Maaveden alueella. Hankkeen myötä vedenlaatu paranee ja leväkukinnot pienenevät.

Pitkällä tähtäimellä vaikutuksilla pyritään edistämään hyvän ekologisen tilan saavuttamista ja ylläpitämistä.

Kutilan kanavayhteys lyhentää etäisyyttä Lappeenrannasta Suur-Saimaalle ja hanke mahdollistaa veneilyn rengasreitillä Lappeenranta–Päihäniemi–Kutila–Taipalsaari–Lappeenranta muodostamisen. Rengasreitillä läheisyyteen sijoittuu useita matkailijoita kiinnostavia kohteita. Alueelle arvioidaan syntyvän uusia matkailun tarpeisiin soveltuvia palveluja ja niiden tukitoimintoja. Näin hankkeella on positiivisia vaikutuksia alueen talouteen, yritystoimintaan ja elinvoimaisuuteen. Veneilyn keskittyminen uudelle väylälle mahdollisine nopeusrajoituksineen ja aallokon muodostamiskieltoineen lisää myös veneilyn turvallisuutta. Lisäksi uusi kulkuyhteys parantaa alueen kalastusmahdollisuuksia ja voi edistää kaupallisen kalastuksen edellytyksiä toimia alueella.

Hanke on alueella voimassa olevan kaavoituksen mukainen. Lupamääräyksellä 8 otetaan huomioon, että pohjaveden laatuun tai korkeuteen ei aiheudu haitallisia muutoksia.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset ja niiden vähentäminen

Vaikutuksiltaan suurimmat ruoppaus-, täyttö- ja vedenalaiset kaivuaueet määrätään rajattavaksi suojaverholla samentuman ja kiintoaineen leviämisen vähentämiseksi. Verho voi olla esimerkiksi siltti- tai kuplaverho tai niiden yhdistelmä.

Pohjaeläimet tuhoutuvat toimenpidealueilta. Uusille maa- ja vesialueille muodostuu oma eliöstönsä. Suojaverhojen sisäpuolella pohjaeläimistö kokee välillisiä haitallisia vaikutuksia pohjalle laskeutuvasta kiintoaineksesta. Pohjaeläimistö kuitenkin toipuu muutoksista luontaisesti joidenkin vuosien kuluessa.

Toimenpiteiden aikainen veden samentuminen ja veteen jäävän kiintoaineksen sedimentoituminen voi aiheuttaa haittaa kalastolle samoin kuin töidenaikainen sekä lisääntyvän veneliikenteen aiheuttama melu. Haitalliset vaikutukset kohdistuvat kuitenkin tavanomaisiin lajeihin, joiden potentiaalisia kutualueita on Pien-Saimaalla runsaasti.

Aiemmin toteutetun Kivisalmen pumppaamon ei ole raportoitu aiheuttaneen kalakuolemia. Kutilan ja Kopinsalmen pumppaamot eivät ennalta arvioiden tule aiheuttamaan haittaa kalastolle, koska niiden rakenne vastaa Kivisalmen pumppaamo.

Suurimmat vaikutukset kalastukselle aiheutuvat kahdesta syystä. Toinen on se, että kiinteitä ja seisovia ei saa asettaa uudelle väyläalueelle, jolloin kalastukseen käytettävä alue pienenee jonkin verran hankkeen myötä.

Toinen syy ovat hankkeen aikaansaamat virtauksien ja jäiden muodostumisen muutokset, jotka vaikuttavat talvikalastukseen pumppaamoiden ja kanava-alueiden lähellä. Aluehallintovirasto on yhtynyt Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalousviranomaisen käsitykseen, että hankkeen positiiviset kokonaisvaikutukset kalastolle ja kalastukselle ovat kuitenkin selvästi haittoja suuremmat.

On tärkeää, että jäällä liikkuvat saavat riittävän ajoissa ja laajasti tietoa hankkeen vaikutuksista jäätilanteeseen, mikä on otettu huomioon lupamääräyksessä 27.

Kutilanlahden itäpuolen kiinteistöjen kulkuyhteyden poistuminen korvataan Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen Kutilan taipaleen kohdalla sijaitsevan maantien 14784 (Mantereentie) parantamishankkeen yhteydessä. Kutilanlahden länsipuolen kiinteistöille on nykyisellään kulkuyhteys Kutilantien kautta.

Koska kyseessä ei ole tavanomainen vesitaloushanke, jonka pitkän ajan vaikutukset vesistön virkistyskäyttöön pystyttäisiin etukäteen arvioimaan

tarkasti, aluehallintovirasto on yhtynyt vesilain valtion valvontaviranomaisen vaatimukseen hankkeen vaikutusten pidemmän aikavälin seurannasta ja määrää asiasta lupamääräyksessä 20.

Hanke on muutoinkin toteutettava vesilain 2 luvun 7 §:n mukaisesti siten, että vesistölle, vesiluonnolle ja sen käytölle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Jos hankkeesta aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta luvanhaltija on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Natura 2000 -verkoston kohteet, luonnonarvot ja vesienhoitosuunnitelma

Luonnonsuojelulain (9/2023) 16 luvun 143 §:n mukaan hallintoviranomaisessa lain voimaan tullessa vireillä olevaan asiaan sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Näin ollen aluehallintovirasto soveltaa kumottua luonnonsuojelulakia (1096/1996) lupamääräyksessä 15. Koska hanke voi heikentää viitasammakon sekä täplälampi- ja lummelampikorentojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja on luvanhaltijalla ennen töihin ryhtymistä oltava luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta.

Hankkeen toteuttaminen ei merkittävästi heikennä lähimpien Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luonnonarvoja eikä muidenkaan suojelualueiden alueiden välisen etäisyyden takia. Saukkoselvityksen perusteella hanke ei myöskään vaikuta heikentävästi saukkoon. Hankkeen vaikutuksia aarnisammaleeseen ja valkolehdokin kasvustoihin voidaan tarvittaessa vähentää siirtämällä lajit.

Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vähintään hyvä ekologinen ja hyvä kemiallinen tila vesimuodostumissa viimeistään vuonna 2027. Hanke sijaitsee Vuoksen vesienhoitoalueella Läntisen Pien-Saimaan itäosan vesimuodostumassa, joka on hyvässä ekologisessa tilassa. Hankkeen vaikutukset ulottuvat lisäksi Maavedelle, joka on välttävissä ekologisessa tilassa. Hankkeen tarkoituksena on parantaa Maaveden ekologista tilaa ja ylläpitää Läntisen Pien-Saimaan itäosan hyvää ekologista tilaa.

Molempien vesimuodostumien kemiallinen tila on hyvää huonompi, mikä johtuu palonestoaineena käytettyjen polybromattujen difenyylietterien (PBDE) tiukasta ympäristölaatunormista. Se aiheuttaa hyvää huonomman kemiallisen tilan kaikissa Suomen pintavesissä. Hankkeella ei ole vaikutuksia vesimuodostumien kemialliseen tilaan, koska ruopattavan sedimentin haitta-ainepitoisuudet ovat pieniä.

Hankealueella on kolme luokiteltua pohjavesialuetta Kutilankylä (luokka 2), Valkjärven tasanne (luokka 2) ja Pikku Punkaharju (luokka 1). Lupamääräyksellä 8 turvataan se, että hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia pohjaveden määrään tai laatuun.

Hanke ei ole vesienhoidon suunnittelun tavoitteiden vastainen. Lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hanke ei vaikeuta Vuoksen vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022–2027 asetettujen tavoitteiden saavuttamista eikä suunniteltujen toimenpiteiden toteuttamista eikä heikennä niiden vaikuttavuutta.

Luvan myöntämisen edellytykset

Hanke on maakuntakaavan mukainen. Hanke ei ole Kattelussaari–Jänkäsalo-osayleiskaavan vastainen, kun otetaan huomioon lupamääräykset 8 ja 18.

Aluehallintovirasto on katsonut, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Kun otetaan huomioon vesitalousluvan ehdollisuus lupamääräyksessä 8 ja lupamääräyksessä 15 vaaditut poikkeuksien myöntämiset, aluehallintovirasto on katsonut, että lupa voidaan edellä mainituin ehdoin myöntää.

Väyläratkaisun perusteluja

Väyläalueeksi määrätty vesialueen osa täyttää vaatimukset, jotka vesialueella harjoitettava liikenne huomioon ottaen yleiselle kulkuväylälle kohtuudella voidaan asettaa.

Vesilain mukaan väylän ylläpitäjä on velvollinen korjaamaan tai korvaamaan kulkuväyläksi määrittämisestä tai väylän tavanomaisesta käytöstä aiheutuvan edunmenetyksen, jonka sietämistä ei ole pidettävä kohtuullisena.

Uusi yleinen paikallisväylä on suunniteltu noin 50 m leveäksi, jolloin se on kaksikaistainen vapailla vesialueilla. Karttatarkastelun ja ilmakuvien perusteella osa väylän reunalinjoista kulkee kuitenkin paikoitellen melko lähellä rantakiinteistöjen rantoja ja pistolaitureita. Sen selvittämiseksi, aiheutuuko Kutilan väylän tavanomaisesta käytöstä korvattavaa edunmenetystä, jonka sietämistä ei ole pidettävä kohtuullisena, aluehallintovirasto määrää väylämääräyksessä 33 väylän ylläpitäjän tekemään kaksiosaisen selvityksen.

Jos yleiseksi paikallisväyläksi määrittämisestä aiheutuu edunmenetys, jota lupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu ja josta väylän ylläpitäjä on vesilain säännösten mukaisesti vastuussa, eikä asiasta sovita, voidaan edunmenetyksestä vaatia tämän ratkaisun estämättä korvausta hakemuksella aluehallintovirastossa.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

1) [REDACTED] ja [REDACTED] ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Lisäksi he ovat vaatineet, että päätöksen täytäntöönpano kielletään.

2) [REDACTED] ja [REDACTED] ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään.

- 3) [REDACTED] on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemus hylätään. Lisäksi hän on vaatinut, että päätöksen täytäntöönpano kielletään.
- 4) [REDACTED] on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan.
- 5) [REDACTED] on vaatinut, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja asia palautetaan lupaviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-lain) mukaisen arvioinnin toimittamiseksi asiassa.
- 6) [REDACTED] on vaatinut aluehallintoviraston päätöksen kumoamista Kopinsalmen pumpptaamon rakentamisen osalta.

Perustelut

1) [REDACTED] ja [REDACTED] ovat valituksen perusteluina muun ohella esittäneet, että aluehallintoviraston päätös on ristiriidassa EU:n ennallistamisasetuksen (2022/869) kanssa erityisesti, kun hankkeella on kielteisiä vaikutuksia alueen ekosysteemeihin. Ennallistamisasetus, joka tuli voimaan heinä-elokuussa 2024, asettaa jäsenmaille velvoitteita luonnon ennallistamisesta. Aluehallintoviraston päätös antaa luvan kaivaa kanavia ja virtausaukkoja Pien-Saimaalla, rakentaa pumpptaamoja, hävittää kannaksia ja kaivaa syvältä Saimaan pohjaa, mikä on EU:n ennallistamisasetuksen ja sen hengen vastaista.

Tulevaisuuden näkymät sekä epävarma geopoliittinen tilanne eivät tue päätöksen rakennussuunnitelmien toteuttamista. Hankkeella ei ole riittävän perusteellisia tutkimuksellisia evidenssejä. Suunnitelmalle ei ole todennettua vesistön tilaa parantavaa tieteellistä tutkimusta. Työn ja materiaalien kustannukset eivät vastaa tämän päivän ja huomisen kohonneita hintoja.

Kanavien väylät laitureineen ja sulkuineen ja muun muassa huviajelut isoilla veneillä kapeilla ja matalilla luonnonväylillä sekä pienellä Umianlammella saastuttaisivat ilmaa, ympäristöä ja luontoa, rikkoisivat rantoja, tuhoaisivat muinaismuistopaikkoja sekä vahingoittaisivat rantojen kasvistoa, vesilinnustoa ja kaloja. Käkeläntaipaleen avokanavan rakennustyöt tuhoaisivat arkeologisen suojelukohteen. Perustuslain 7 §:n nojalla kansalaisilla on oikeus henkilökohtaiseen turvallisuuteen. Hankkeen seurauksena maanomistajien ja rantojen asukkaiden elämä häiriintyisi ja muuttuisi turvattomaksi. Verorahojen käyttö rikkoisi myös perustuslain 6 §:n yhdenvertaisuusperiaatetta sekä valtionhallinnon säästöohjelmia.

2) [REDACTED] ja [REDACTED] ovat esittäneet valitukselleen samat valitusperusteet kuin [REDACTED] ja [REDACTED] valituksessa 1).

3) [REDACTED] on valituksensa perusteluina esittänyt muun muassa, että hankesuunnitelma on voimassa olevan EU:n ennallistamisasetuksen vastainen ja taloudellisesti liian mittava toteutettavaksi tällä hetkellä. Hyöty veneilylle

on minimaalinen eikä aluehallintoviraston päätös käsittele tasapuolisesti kanavarakenteiden vaikutuspiirissä olevia ihmisiä. Ajatus vedenlaadun parantamisesta vettä kierrättämällä tuskin korjaa ongelmaa, mutta voi aiheuttaa uusia ongelmia. Hankkeen vaikutus ekosysteemiin perustuu teoreettisiin pohdintoihin ilman todisteita, eikä mahdollisille haitoille ole korjaussuunnitelmaa eikä budjettia. Kalastuskunnat vastustavat hanketta. Päätös perustuu pitkälti todentamattomiin seikkoihin, joita pidetään faktoina. Lisäksi jäällä liikkuminen muuttuisi vaaralliseksi, koska suurten vesimassojen liikkeet kovertavat jäitä jopa etäällä varsinaisen vesiväylän alueelta.

4) [REDACTED] on aluehallintovirastolle toimittamaansa muistutukseen viitaten todennut muun muassa, että pumppaamoiden vaikutukset alueen jäätilanteeseen ulottuvat laajalle alueelle. Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole huomioitu riittävästi asukkaiden turvallisuutta eikä viihtyvyyttä. Mikäli hanke toteutuisi, lisääntyvä veneliikenne toisi vaaratilanteita alueen ihmisille, eläimille ja mahdollisesti myös herkälle luontoympäristölle. Asukkaiden viihtyvyys paranisi Maaveden puoleisella alueella, mutta muualla hankkeen vaikutus todennäköisesti heikentäisi asukkaiden viihtyvyyttä. Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole riittävästi huomioitu alueella vakituisesti asuvien eikä myöskään alueen vapaa-ajan asukkaiden huolta oman asuinympäristön tulevaisuudesta.

Pien-Saimaan veden laatua, varsinkin Maaveden veden laatua, on aiheellista saada paremmaksi. Vedenlaadun parantamiseen on huomattavasti edullisempi ja luonnollisempi keino: Kopinsalmen ja Leväsensalmen siltojen virtausaukkojen suurentaminen.

Toteutuessaan hanke ei myöskään lisääisi alueen työllisyyttä eikä toisi merkittävästi uusia työpaikkoja alueelle. Kanavan rakentaminen ei olisi taloudellisesti järkevää. Yleisen edun vuoksi kanavahanke ei ole toteuttamiskelpoinen.

5) [REDACTED] on muun ohella esittänyt, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarve päätöksessä on ohitettu viittaamalla aiempiin käsittelyihin. Ilmastonmuutoksen myötä kasvavat sään ääriolosuhteet muuttavat myös Saimaan järviluonnon haavoittuvuutta, joten aiemmat arvioinnit pitää päivittää vastaamaan uutta tutkimustietoa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 3 luvun 3 § edellyttää päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa otettavan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään liitteessä 2, jonka mukaan hankkeen ominaisuuksia on tarkasteltava ottaen huomioon erityisesti ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit. Nyt toteutettava hanke poikkeaa aiemmista ja pehmeiden maamassojen läjityksen hallinnasta ei ole toimintasuunnitelmaa osana tätä päätöksentekoa. Läjitysalueiden valumavesien haittavaikutusten ehkäisyä ei ole huomioitu hankkeen punninnassa.

6) [REDACTED] on valituksensa perusteluina esittänyt muun muassa, että hänellä on Rehulassa puolisonsa kanssa omistamalla kiinteistöllä kuusi

ravihevosta, joiden valmennuksen tärkeä osa on talvisin jäällä tapahtuva nopea intervallityyppinen ajo. Hevosten lisäksi [REDACTED] liikkuu jäällä itse myös traktorilla lingoten hevosille jäärataa. Virtauksen lisääntyessä hän ei uskalla enää liikkua jäällä kiinteistönsä edustalla hevosella eikä traktorilla.

Veden laatu Maavedellä on parantunut vuosi vuodelta. Syksyisin ensijäällä Maavesi on suosittu luistelupaikka. Kopinsalmen pumppaamo on turha ja jäällä liikkujille vaarallinen investointi.

Jäällä tapahtuvan harjoittelun korvaaminen aiheuttaa valittajalle merkittävää taloudellista haittaa. Nopeaan ajoon sopivaa korvaavaa harjoittelupaikkaa ei Rehulasta löydy. Korvaava harjoittelu tapahtuisi Lappeenrannan raviradalla, jonne valittajan kiinteistöltä on 26 km. Lastauksiin, matkoihin ja purkuihin kuluisi runsaasti aikaa.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksista julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Taipalsaaren kunnassa ja Lappeenrannan kaupungissa.

Etelä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelle, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Kalatalouspalvelut -vastuualueelle, Taipalsaaren kunnan ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille, Lappeenrannan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, Lappeenrannan kaupungille, Väyläviraston sisävesiväyläyksikölle, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille ja Lappeenrannan museoille on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksista.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on lausunnossaan muun ohella esittänyt, että Kutilan kanavaa koskeva vesilain mukainen lupapäätös on tehty asianmukaisesti noudattaen voimassa olevaa lainsäädäntöä.

[REDACTED] on vastineessaan puoltanut kanavan rakentamista.

[REDACTED] on vastineessaan esittänyt, että kanavaa sulkuineen ei pitäisi rakentaa, mutta pumppaamo tulisi rakentaa suunnitellusti.

Väylävirasto on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalatalouspalvelut -yksikkö on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta.

Ympäristölautakunta Lappeenrannan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, Taipalsaaren kunnan

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus, [REDACTED] ja [REDACTED], [REDACTED] ja [REDACTED] valitukset enemmälti hyläten, muuttaa aluehallintoviraston päätöksen lupamääräykset 5, 8 ja 9 kuulumaan seuraavasti (*muutokset kursivilla*):

5. Ruoppaus- ja ylijäämäkaivumassat, joiden haitta-ainepitoisuudet ylittävät maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista annetun valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaiset kynnyksarvot, on rajattava, kaivettava erikseen ja kuljetettava paikkaan, jolla on lupa tai viranomaisen päätös vastaanottaa kyseisenlaatuisia massoja.

Hienoaines- tai humuspitoisia maamassoja ei saa läjittää pohjavesialueelle.

Ruoppaus- ja ylijäämäkaivumassojen sijoittamisesta on sovittava kirjallisesti maanomistajien kanssa. Massat on sijoitettava niin, etteivät ne pääse valumaan vesistöön tai toisen kiinteistön alueelle. *Läjitystä koskeva suunnitelma sekä maanomistajien kanssa tehdyt kirjalliset sopimukset on esitettävä lupa- ja valvontavirastolle vesilain valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi ennen ruoppaus- ja kaivutöiden aloittamista.*

Ruoppaus- ja ylijäämäkaivumassat saadaan myös kuljettaa paikkaan, jolla on lupa tai viranomaisen päätös vastaanottaa kyseisenlaatuisia massoja.

8. *Kutilantaipaleen maakannaksen kaivutyöt tulee suorittaa (poistettu tekstiä) vedenalaisena kaivuna.*

(poistettu tekstiä)

9. Työvaiheiden ajoitus on suunniteltava niin, että minimoidaan häiriöt lintujen pesinnälle ja kaljen lisääntymiselle. *Ruoppauksia ei saa tehdä ajalla 1.4.–31.7.* Lisäksi jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti.

Muilta osin aluehallintoviraston päätöstä ei muuteta.

Hallinto-oikeus hylkää [REDACTED] valituksen.

Hallinto-oikeus hylkää päätöksen täytäntöönpanokieltovaatimuksen.

Perustelut

Pääasia

Sovellettavia oikeusohjeita

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille

eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää rahaa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista. Arvioinnissa on otettava huomioon myös, mitä tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisessa tulvariskien hallintasuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen tulvariskeistä ja niiden hallinnan tavoitteista hankkeen vaikutusalueella sekä toimenpiteistä, joilla tavoitteet pyritään saavuttamaan. (30.12.2013/1193).

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Saman pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon:

- 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet;
- 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä
- 3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitettulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 10 luvun 2 §:n 1 momentin (587/2011) mukaan lupaviranomainen voi Liikenneviraston hakemuksesta määrätä julkiseksi kulkuväyläksi sellaisen vesistön osan, joka on tarpeen pitää avoinna yleistä laiva- tai veneliikennettä varten.

Saman pykälän 2 momentin (587/2011) mukaan lupaviranomainen voi hakemuksesta määrätä yleiseksi paikallisväyläksi julkiseen väylään kuulumattoman vesistön osan, joka on tarpeen pitää avoinna yleistä laiva- tai veneliikennettä varten. Yleisenä veneliikenteenä pidetään myös vapaa-ajan veneilyä.

Saman pykälän 3 momentin mukaan julkinen kulkuväylä tai yleinen paikallisväylä voidaan määrätä myös vesistöön, jossa on valtaväylä.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Hankkeen laatu ja sijainti

Pääosin Taipalsaaren kunnan alueelle sijoittuvassa hankkeessa on tarkoitus kaivaa ja ruopata kanavayhteys Suur-Saimaan ja Pien-Saimaan välille, perustaa yleinen paikallisväylä Pien-Saimaan Vehkasalonselän ja Suur-Saimaan Kiviselän välille sekä johtaa parempilaatuista vettä Suur-Saimaalta Pien-Saimaalle pumppaamalla.

Hakemussuunnitelman mukaan Pien-Saimaa on Saimaan ja Vuoksen vesistön eteläisin osa. Alueen vesistö on matalaa ja sokkeloista ja se on paikoittain lähes eriytynyt vesialue. Keskisyvyys vesistössä on noin 4,7 m. Syvin paikka sijaitsee Läntisellä Pien-Saimaalla Riutanselällä (syvyys 20 m). Pien-Saimaa on luontaiselta virtaamaltaan hidas (keskimäärin 4 m³/s) ja siksi veden vaihtuvuus on hidasta. Etenkin vesistön pohjoisosassa Maavedellä ja Läntisen Pien-Saimaan itäisen osan pohjoisosassa vesi vaihtuu hyvin hitaasti. Maavedellä luontainen virtaama on arviolta vain noin 0,4 m³/s ja Umianlammessa virtaama on vielä pienempi. Maaveden vedenvaihtuvuus rajoittuu Kopinsalmen ja Leväsensalmen silta-aukkojen kautta tapahtuviin pieniin virtauksiin. Läntinen Pien-Saimaa muodostuu useista järviältaista, jotka ovat yhteydessä toisiinsa, mutta joiden hydrologiset olosuhteet poikkeavat selvästi toisistaan. Päävirtaussuunta on pohjoisesta Maavedeltä Riutanselän kautta Lappeenrannan kaupungin edustalle.

Ympäristöministeriön 21.12.2011 vahvistamassa Etelä-Karjalan maakuntakaavassa on esitetty uusi/kehitettävä laivaväylä Kutilan kanavayhteyden kautta. Hankealue sijaitsee Kutilantaipaleen kanavaosuuden osalta Kattelusaaari-Jänkäsalo osayleiskaavan alueella. Osayleiskaavan ajantasaisuus ja laajennus on saanut lainvoiman 7.6.2022. Kutilantaipaleen kanavaosuus on kaavassa merkitty merkinnällä LK kanava-alue. Kaavamääräyksen mukaan alue on varattu kanava-alueeksi ja alueelle saa sijoittaa käytön kannalta tarpeellisia rakennelmia.

Noin 2 km pitkä kanavayhteys kaivetaan Umianlammen pohjois- ja eteläpäässä olevien maakannasten läpi ja ruopataan Umianlammen läpi. Eteläinen Itkonlahden ja Umianlammen välinen maakannas on noin 100 m leveä ja Umianlammen pohjoispuolella oleva maakannas, Kutilantaipale, on noin 400 m leveä. Maarakennustyöt käsittävät uuden väylän ruoppauksen ja kaivun, kitkamaasta ja louheesta tehtävät penkereiden ja kenttäalueiden täytöt, kenttäalueiden ja tieyhteyksien rakennekerrokset sekä kanavan luiskien verhoukset. Hakemussuunnitelmassa on arvioitu maankaivun määräksi yhteensä 265 000 m³ktr ja ruoppausmassojen määräksi noin 117 000 m³ktr. Täyttöjen ja rakennekerrosten ja luiskaverhouksien määräksi on arvioitu yhteensä 68 200 m³rtr.

Kanava on osa Pien-Saimaan Vehkasalonselän ja Suur-Saimaan Kiviselän välille perustettavaa uutta yleistä paikallisväyläyhteyttä, jonka pituus on noin 11,2 km.

Kutilan ja Kopinsalmen alueelle rakennetaan kaksi pumppaamoja, joilla pumpataan vettä Suur-Saimaalta Pien-Saimaalle. Kutilan kanavan yhteyteen rakennetaan pumppaamo, jolla pumpataan vettä 5 m³/s Suur-Saimaalta Umianlampeen. Kanavaan rakennetaan sulkuluukku estämään takaisinvirtaus Suur-Saimaan suuntaan. Kopinsalmeen sijoittuvalla pumppaamolla pumpataan vettä 5 m³/s Umianlammen eteläpuoleiselta Kopinsalmelta Maaveden suuntaan. Pumppaamoiden tavoitteena on alentaa ravinnepitoisuuksia ja vähentää leväkukintoja Läntisellä Pien-Saimaalla ja erityisesti rehevöityneen ja välttävissä ekologisessa tilassa olevan Maaveden alueella.

Veden virtauksen parantamiseksi pumppaamoiden lisäksi kaivetaan virtauskanava noin 3 km Umianlammesta etelään olevan Käkeläntaipaleen maakannaksen läpi. Käkeläntaipale sijoittuu Ukonrannanlahden ja Hepolahden väliselle maakannakselle, jonka leveys on kapeimmillaan noin 100 m. Käkeläntaipaleen maakannaksen lävitse kaivettava virtauskanava on kokonaispituudeltaan noin 140 m ja leveydeltään noin 33 m. Käkeläntaipaleen virtauskanavaan liittyvien kaivu- ja ruoppausmassojen määrä on arvion mukaan yhteensä noin 9 000 m³ltr, josta maankaivua noin 7 600 m³ltr ja ruoppausta noin 1 400 m³ltr.

Lupa-asian valmisteluasiakirjojen tiedoksianto ja kuuluttaminen

Asiakirjoista saadun selvityksen mukaan lupahakemuksesta on tiedotettu kuuluttamalla vesilain mukaisesti 28.11.2022–4.1.2023. Siihen mennessä saadut hakemusasiakirjat ovat olleet myös luettavissa sähköisesti aluehallintoviraston Lupa-tietopalvelussa.

Luvanhakija on toimittanut muun muassa lupaviranomaisen edellyttämät hakemuksen täydennykset luontoselvitysten, hankkeen pohjavesivaikutusten sekä korvausesitysten osalta aluehallintovirastolle 31.8.2023. Hakija on edelleen 12.1.2024 täydentänyt hakemustaan muun muassa vaikutusarviolla pohjaveteen ja 8.5.2024 Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tutkimusraportilla vuodelta 2021 Taipalsaaren pohjavesialueiden pohjavedestä riippuvaisista maa- ja pintavesiekosysteemeistä. Hakija on vielä täydentänyt hakemustaan 31.5.2024 muun muassa Kutilantaipaleen tihkulähdettä koskevalla selvityksellä. Täydennykset ovat sisältäneet useita tarkennuksia hakemukseen. Aluehallintovirasto on pyytänyt hakijan täydennyksistä lausuntoa eräiltä viranomaisilta, mutta yksityisille asianosaisille tai mielipiteiden esittäjille kuuluttamisen jälkeen tehtyjä selvityksiä ei ole toimitettu eikä varattu tilaisuutta lausua esitetyistä uusista selvityksistä.

Osa kuuluttamisen jälkeisistä hakemuksen muutoksista, täydennyksistä ja tarkennuksista on tehty kuulemisen yhteydessä esitettyjen muistutusten, mielipiteiden ja lausuntojen vuoksi. Osa uusista selvityksistä ja täydennyksistä on kuitenkin koskenut luvan myöntämisen edellytysten arvioinnin kannalta oleellisia seikkoja, kuten pohjavesiselvityksiä ja luontoselvityksiä. Kun lupahakemusta muutetaan tai täydennetään hakemuksen tiedoksiantamisen jälkeen merkittävästi ja muutokset ja täydennykset ovat lupaharkinnan kannalta olennaisia, lupaviranomaisen on lähtökohtaisesti kuulutettava

hakemus uudestaan, jotta päätöksentekomenettelyyn osallisilla on mahdollisuus tulla riittävän tehokkaasti kuulluksi asiassa.

Edellä lausutun takia hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintovirasto on menetellyt virheellisesti jättäessään antamatta vesilain edellyttämällä tavalla tiedoksi useita keskeisiä hakemuksen muutoksena ja täydennyksenä esitettyjä asiakirjoja kuuluttamisen jälkeen. Asianosaisille tiedoksiannetusta hakemuksesta on kuitenkin ollut mahdollista muodostaa kohtuullisen tarkka käsitys suunnitellun toiminnan sisällöstä ja sen ympäristövaikutusten suuruudesta ja laajuudesta. Tämän vuoksi ja ottaen myös huomioon valittajien mahdollisuus lausua hakemusasiakirjoista hallinto-oikeudessa, ja myös se, että ELY-keskuksella on yleisen ympäristönsuojeluedun valvojana ollut mahdollisuus lausua hakemuksesta jo hakemusvaiheessa kaikilta osin, virhettä ei ole pidettävä sellaisena, että lupapäätös olisi yksin tällä perusteella kumottava ja palautettava lupaviranomaiselle lupahakemuksen ja sen täydennysten uudelleen tiedoksiannettamista varten.

Ympäristövaikutusten arviointi

Kutilan kanavahanke on ollut vesioikeuskäsittelyssä jo 1990-luvun lopulla. Ympäristöministeriö on 25.2.1998 antanut lausunnon ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta hankkeeseen. Lausunnossa oli silloin todettu, että kanavahanke on merkittävä ja että siihen tulee soveltaa arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA) 4 § 1 momentin nojalla. Tuolloin voimassa olleen YVA-lain 468/1994 sekä YVA-asetuksen 792/1994 hankeluettelossa on mainittu muun muassa merkittävät kanavat. Vesioikeuskäsittely oli tuolloin keskeytetty YVA-arvioinnin vuoksi. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus oli toimitettu yhteysviranomaisen käsiteltäväksi 31.1.2000 ja yhteysviranomainen oli antanut lausunnon arviointiselostuksesta 12.6.2000.

YVA-lausunnon jälkeen käynnistyi Pien-Saimaan vedenlaadun parantamiseen tähtäävä Pien-3D-hanke. Hankkeessa selvitettiin lisäveden johtamista Suur-Saimaalta Pien-Saimaalle ja sen vaikutusta Pien-Saimaan veden laatuun. Tämän hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus on valmistunut 16.5.2011.

Hankkeesta on tehty uusi YVA:n tarveharkintaselvitys vuonna 2019 (FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy, 9.12.2019). YVA-lainsäädäntö on muuttunut aikaisemmin laaditun YVA:n jälkeen. Uusi YVA lainsäädäntö on tullut voimaan 16.5.2017 ja YVA-lain liitteenä 1 oleva hankeluettelo 18.1.2019. Tarveharkintaselvityksen yhteenvedossa on todettu, että Kutilan kanavahankkeen vaikutukset tunnetaan hyvin ja aineiston perusteella vaikutukset voidaan arvioida luotettavasti. YVA:n tarveharkintaselvityksen johtopäätöksenä on todettu, että hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Haitalliset vaikutukset ovat pääosin vähäisiä ja vähäiseltä osin kohtalaisia. Myös yhteisvaikutusten osalta arvioinnissa ei tunnistettu merkittäviä haitallisia yhteisvaikutuksia. Myönteiset vaikutukset ovat merkittävyydeltään osin suuria, pääosin kohtalaisia ja osin vähäisiä. Selvityksen perusteella on katsottu, että erillinen ympäristövaikutusten

arviointimenettely ei ole tarpeen. Niiden vaikutuksien osalta, missä on ilmennyt epävarmuutta, vaikutuksia voidaan selvityksen mukaan täydentää hankkeen vesilain mukaisessa lupaprosessissa ja vaikutuksia voidaan lieventää lupamääräyksillä.

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 17.2.2020 päättänyt ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) 13 §:n perusteella, että Kutilan kanavan ja siihen liittyvien pumppaamoiden rakentaminen ei edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Päätöksen perustelujen mukaan Kutilan kanavahanke pumppaamoineen ei sisälly YVA:n liitteen 1 hankeluetteloon. Ympäristövaikutusten arviointimenettely ei siten ole tarpeen hankeluettelon perusteella. Hankkeeseen voidaan yksittäistapauksessa soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, jos se todennäköisesti aiheuttaa YVA-lain liitteessä 1 mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia laadultaan, laajuudeltaan tai eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen. Päätöksen perusteluissa on todettu, että Kutilan kanavahanke vastaa vuonna 2000 päättyneessä YVA-menettelyssä tutkittua kanavahanketta. YVA-menettelyn jälkeen on tehty täydentäviä selvityksiä hankkeen vaikutuksista. Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksen perusteluissa on katsottu, että aiemaassa YVA-menettelyssä ja tehdyissä täydentävissä selvityksissä ei ole tullut esille merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. ELY-keskus on katsonut, että hanke ei todennäköisesti aiheuta laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA-lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hanke ei näin ollen edellytä arviointimenettelyn soveltamista myöskään YVA-lain 3 §:n 2 momentin nojalla.

Hallinto-oikeus katsoo asiakirjoista saatavan selvityksen perusteella, että hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu YVA-lain 3 §:n 2 momentin mukaisia ympäristövaikutuksia. Vaikka ruoppausmassojen läjitystä ei ole käsitelty YVA-tarveharkinnassa, ruoppausmassojen laadusta saatavan selvityksen perusteella massat eivät laadultaan tai määrältään edellytä erityistä tarkastelua. Kun otetaan huomioon hallinto-oikeuden päätöksellä tehdyt muutokset aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksiin, ruoppausmassojen läjityksestä annettuja määräyksiä on pidettävä riittävinä, kun otetaan huomioon myös, että riittävän laajoista alueista on laadittu kirjalliset esisopimukset. Hankkeen ympäristövaikutukset on voitu selvittää riittävästi vesilain mukaisessa lupamenettelyssä. Tämän vuoksi aluehallintoviraston päätöstä ei ole syytä kumota ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvillä perusteilla.

Ruoppaus- ja kaivumassojen sijoittaminen ja lupamääräyksen 5 muuttaminen

Hakemussuunnitelmassa ei ole tarkkaa suunnitelmaa ruoppausmassojen läjityksestä. Hakija on hakemuksen täydennyksessä 21.10.2022 todennut, että ruoppausmassat on tarkoitus sijoittaa maa-alueelta hankittaville läjitysalueille siten, että massat eivät pääse valumaan takaisin vesistöön. Kutilan kanavahankkeen ylijäämämassojen sijoittamisesta on tehty

kiinteistönomistajien kanssa esisopimuksia yhteensä noin 7,8 hehtaarin alueelle. Alueet sijaitsevat pääosin Umianlammen ympäristössä noin 200–500 metrin etäisyydellä vesistöstä.

Ruopattavien alueiden sedimenttien läjitys- ja sijoituskelpoisuutta on selvitetty sedimenttitutkimuksin. Tutkittava alue on jaettu seitsemään osa-alueeseen, joista yhden alueen kokoomapintanäytteessä havaittiin öljyhiilivetyjä PIMA-asetuksen kynnsarvon ylittävä pitoisuus. Muiden osa-alueiden osalta ruoppausmassoissa ei havaittu sellaisia haitta-aineita, mitkä vaikuttaisivat ruoppaamiseen tai läjittämiseen. Sedimenttitutkimuksen mukaan maalaji oli 11 tutkimuspisteessä liejua, neljässä pisteessä savista liejua ja kahdessa pisteessä hiekkaa. Liejujen kuiva-ainepitoisuus oli 9,5–19 % (keskimäärin 14,5 %) ja liejuisen saven 21,7–32,4 % (keskimäärin 26,5 %).

Hankkeessa syntyvien ruoppaus- ja ylijäämämassojen määrä on suuri ja ruoppausmassat ovat pääasiassa korkean vesipitoisuuden omaavaa liejua tai savista liejua, joiden läjittäminen on haastavaa. Tämän vuoksi hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalaisessa päätöksessä annetut läjittämistä koskevat määräykset eivät ole riittävät. Läjittämistä koskevat suunnitelmat sekä maanomistajien kanssa tehdyt kirjalliset sopimukset läjitysalueista on toimitettava ennen töiden aloittamista lupa- ja valvontavirastolle vesilain valvontaviranomaisen hyväksyttäväksi, jotta varmistutaan siitä, että läjittämisestä ei aiheudu haittaa ympäristölle.

Lupamääräyksen 8 muuttaminen

Aluehallintovirasto on määrännyt kaivutyöt tehtäväksi pääasiassa vedenalaisena työnä. Hallinto-oikeus toteaa, että lupamääräystä 8 ei näin määräten ole pidettävä riittävän täsmällisenä. Hallinto-oikeus on täsmentänyt lupamääräystä. Lupamääräyksen muutos perustuu aluehallintoviraston päätöksen perusteluissa vedenalaisena työnä toteuttamisesta esitettyihin syihin. Mikäli luvanhaltija katsoo, että lupamääräyksistä on poikettava, voi se hakea muutosta päätökseen Lupa- ja valvontavirastolta.

Hankkeen vaikutukset vedenlaatuun

Töiden aikaisena haittana on kaivu- ja ruoppaustöistä aiheutuva tilapäinen veden samentuminen. Aiheutuvaa haittaa vähennetään lupamääräyksellä 19, jonka mukaan vettä samentavien ruoppaus- ja täyttötöiden aikana on samentuman leviäminen työalueilta estettävä suojaverholla lukuun ottamatta kohteiden MK0 ja MK1 ruoppauksia. Kohteiden MK0 ja MK1 ruoppausalueet ovat pienimuotoisia, yhteensä 310 m³ktr, väylän alueella Umianlammen eteläpuolella.

Lisäveden johtaminen vaikuttaa virtaamiin. Maaveden alueella on löyhää sedimenttiä, joka on luonteeltaan sellaista, joka saattaa lähteä liikkeelle, jos alueen virtausolosuhteet muuttuvat oleellisesti. Löyhässä sedimentissä tapahtuu pääasiassa fosforin liukenemista alusveteen hapettomissa olosuhteissa, jonka seurauksena sisäinen kuormitus lisääntyy. Kopinsalmeen suunnitellun pumppaamon aiheuttama veden virtausnopeuden nousu ja sen

myötä mahdollinen löyhän sedimentin erodoituminen (resuspensio) kohdistuu valtaosin kapeikkoihin kuten Karhunpään salmeen. Kapeikoissa on tutkimusten perusteella vähän löyhää sedimenttiä, joten resuspension vaikutuksen arvioidaan olevan vähäinen. Piispalanselän alueella arvioidaan pumppaamon vaikutuksesta voivan aiheutua sedimenttien resuspensiota. Virtausnopeus kuitenkin laskee vesiuoman pinta-alan kasvaessa ja erodoiva vaikutus jää suhteellisen pieneksi. Resuspensiossa vesimassaan vapautunut sedimenttiaines kulkeutuu hiljalleen virtausten mukana ja sedimentoituu uudelleen virtausnopeuden hidastuessa tarpeeksi paljon.

Pumppausten ja Käkeläntaipaleen virtauskanavan vaikutuksia veden laatuun on selvitetty Suomen ympäristökeskus SYKE:n mallilaskelmilla tehdyssä tutkimuksessa (SYKE Tutkimusraportti 4.3.2019). Tehty mallinnus on pohjautunut alueelle aikaisemmin Pien3D-hankkeessa tehtyyn virtaus- ja vedenlaatumalliin. Työssä on mallinnettu nykytilanteen lisäksi 11:tä erilaista vaihtoehtoa Kutilan kanavan ja lisäpumppaamoiden yhdistelmistä. Hakemuksen mukainen yhdistelmä on mallinnettu vaihtoehto A2b. Mallinnuksen tulosten tarkastelussa käytettiin seuraavia havaintopisteitä: Niemiselkä, Sunisenselän vedenotto, Sunisenselkä, Riutanselkä ja Maavesi. Mallinnuksen tulosten mukaan vaihtoehdossa A2b kiintoainepitoisuudet laskivat kaikissa havaintopisteissä. Kokonaistypen pitoisuus laski Maaveden havaintopisteessä ja muissa havaintopisteissä ei ollut vaikutusta. Kokonaisfosforipitoisuus laski Maaveden ja Niemisenselän havaintopisteissä. Muissa havaintopisteissä ei ollut vaikutusta. Veden vaihtuvuus Maavedellä paranee eli vaihtoehto A2b nuorentaa Maaveden vettä verrattuna nykytilaan.

Hallinto-oikeus katsoo luotettavana pidetyn selvityksen perusteella, että hankkeella on pääosin myönteinen vaikutus vedenlaatuun. Aluehallintoviraston päätöksen lupamääräyksissä 21-23 on annettu määräykset hankkeen vaikutusten tarkkailusta vedenlaatuun. Edellä esitetyn perusteella aluehallintoviraston päätöstä ei ole syytä kumota vedenlaatuun liittyvien valitusperusteiden johdosta.

Hankkeen vaikutukset jäätilanteeseen ja virtaamiin

Pien-Saimaan luontainen virtaama on hakemussuunnitelman mukaan keskimäärin 4 m³/s ja Maavedellä vain noin 0,4 m³/s. Suunniteltu pumppaus tulee siten noin kymmenkertaistamaan Maaveden keskimääräisen virtaaman. Pumppaamojen käytöstä aiheutuvat virtaamamuutokset tulevat muuttamaan tavallista jäätilannetta. Hakemuksessa tai sen täydennyksissä ei ole selvitetty tarkemmin virtaamamuutosten vaikutuksia jäätilanteeseen. Hakija on lausuntojen ja muistutusten johdosta antamassaan selityksessä täydentänyt hakemusta valokuvakoosteella alueen jäätilanteesta vuosien 2021–2023 aikana. Hakija on arvioinut selityksessään, että pumppaamoiden aiheuttamat vaikutukset alueen jäätilanteeseen keskittyvät pääasiassa pumppaamoiden lähialueille. Hakija on todennut, että hankkeen valmistuttua pumppaamoiden aiheuttamia vaikutuksia alueen jäätilanteeseen tullaan seuraamaan Taipalsaaren kunnan toimesta. Pumppaamoiden mahdollisesta talviaikaisesta sulkemisesta päätetään tilanteen niin vaatiessa. Lupamääräyksen 27 mukaan Luvanhaltijan on tiedotettava pumppausten aloittamisesta ja vaikutuksista

ajoissa ja riittävän laajasti samoin kuin talviaikaisista varoituksista ja rajoituksista vesistöissä liikkumiseen.

Valituksissa on vastustettu pumppaamoja muun muassa sillä perusteella, että pumppaamot heikentävät jäätä aiheuttaen muun muassa turvallisuusriskin jäällä liikkujille. Pumppaamoiden aiheuttamat virtausnopeuden vaihtelut ovat varsin maltillisia ja vaikutukset vesien virtaamiin rajoittuvat pumppaamoiden läheisille alueille. Hallinto-oikeus katsoo asiassa saadun selvityksen perusteella, että aluehallintoviraston päätöksen lupamääräys 27 ja hakijan esittämät toimenpiteet ovat riittävät turvaamaan jäällä liikkujien turvallisuuden.

Valituksen hylkääminen

Valittaja [REDACTED] hevosille tarkoitettu harjoittelualue sijaitsee yhteisellä vesialueella 831-876-12-1 (Kutilan osakaskunta) Kopinsalmen pohjoispuoleisella selkälakeella noin 800 m etäisyydellä Kopinsalmen pumppaamosta. [REDACTED] on vaatinut päätöksen kumoamista Kopinsalmen pumppaamon rakentamisen osalta tai pumppaamon sulkemista talviajaksi sillä perusteella, että virtauksen lisääntyessä hän ei uskalla enää liikkua jäällä kiinteistönsä edustalla hevosella eikä traktorilla. Kopinsalmen pumppaamo on mallinnuksessa todettu välttämättömäksi siitä syystä, että muutoin Suur-Saimaalta pumpattava puhtaampi vesi ei siirry Maaveden alueelle. Mikäli Kopinsalmen pumppaamo ei toteutettaisi Kutilan kanavasta pumpattava vesi kulkeutuisi kohti Vehkasalon selkää ja sieltä edelleen kohti Kaukaan selkää ja Kutilan kanavan hyöty jäisi varsin pieneksi. Maavesi on Pien-Saimaan alueista vedenlaadultaan heikoin vesialue ja tarvitsee kunnostustoimenpiteitä. Pumppaamoratkaistu on myös käytännössä todettu olevan hyvä keino veden laadun parantamiseksi. Vesialueen leveys hevosten jäällä tapahtuvan harjoitteluradan kohdalla on noin 800 m. Hallinto-oikeus arvioi, että pumppauksen vaikutus veden virtausnopeuteen ja siten jääkannen muodostumiseen kyseisellä alueella on vähäinen. Edellä esitetyn perusteella [REDACTED] vaatimukset Kopinsalmen pumppaamon tai sen käytön rajoitusten osalta on hylättävä.

Vaikutukset luontoarvoihin

Lupahakemukseen sisältyy kattava selvitys hankkeen sijaintipaikan ja sen vaikutusalueen luonnonarvoista. Selvityksen mukaan hankkeen rakenteiden alle jäävä alue on pääosin ihmistoiminnan seurauksena muutettua metsätalousaluetta. Käkeläntaipaleen virtausaukon tai uuden väylälinjauksen läheisyydessä ei sijaitse luonnonsuojelualueita, Natura 2000 -verkoston alueita tai vastaavia alueita. Rakenteiden alle ei jää suojeltuja luontotyyppejä. Ruoppauskohdista häviää vesikasvillisuutta ja pohjaruusuveikasvillisuutta, joka osittain palautuu ajan kuluessa ruopattaville kohdille. Hankkeen rakenteiden alle jää pienialaisesti suo- ja rantakasvillisuutta.

Märkisniemessä suunnitellun kanavaväylän kohdalla sijaitsevan luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetun valkolehdokin esiintymä ja

Umianlammen Koulunlahden pohjoisrannalla sijaitseva uhanalaisuusluokitukseltaan vaarantuneen aarnisammalen kasvusto on turvattu valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksellä 16.

Hallinto-oikeus arvioi, että hankkeesta aiheutuvat vaikutukset luontoympäristöön ja kasvillisuuteen jäävät kokonaisuutena arvioiden vähäisiksi.

Umianlammen Koulunlahdella hankkeen sijaintipaikassa ja sen läheisyydessä havaitut viitasammakko, lummelampikorento ja täplälampikorento kuuluvat luontodirektiivin IV a tiukkaa suojelua vaativiin lajeihin. Valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksen 15 mukaan Koulunlahdella toteutettavia töitä ei saa aloittaa ennen kuin luonnonsuojeluviranomainen on myöntänyt luvan hakijalle luvan poiketa luonnonsuojelulain (1096/1996) 39 §:n ja 49 §:n mukaisista kielloista kyseisten lajien osalta. Edellytykset poikkeamisen myöntämiseen ratkaistaan luonnonsuojelulain 83 §:n mukaisesti. Pykälän mukaan kiellosta voidaan myöntää lupa poiketa vain, jos poikkeamisesta ei aiheudu haittaa kyseessä olevan eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle. Valituksenalaisella päätöksellä ei näin ollen ole myönnetty lupaa heikentää tai hävittää alueella esiintyvien tiukkaa suojeltavien lajien lisääntymis- tai levähdysalueita.

Vaikutukset linnustoon ja kalastoon ja lupamääräyksen 9 muuttaminen

Asiassa saadun selvityksen mukaan Kutilantaipaleen metsissä pesii tavanomainen havumetsien lintulajisto, joka on varsin niukka. Kutilan veneväylän varrella sijaitsevista arvokkaista lintukohteista veneväylää lähimpinä sijaitsevat Koulunlahden itärannan luhta ja 60 metrin etäisyydellä väylästä sijaitseva Käkelänniemen luoto, jolla pesii kalalokkikolonia. Pääosa arvokkaista lintukohteista sijaitsee saadun selvityksen mukaan yli 100 metrin etäisyydellä veneväylästä.

Hankkeen vaikutusalueella esiintyy lajistoltaan tavanomainen järvikalasto. Hankkeessa tehtävät ruoppaukset ja kanavarakenteet sekä kasvava vesiliikenne voivat hävittää ja heikentää vähäisissä määrin kevätkutuisten kalalajien, kuten särjen, ahvenen, kuhan ja hauen poikastuotantoalueita sekä häiritä kalojen lisääntymistä. Vedenlaadun paranemisella on ennalta arvioiden positiivinen vaikutus Maaveden kalaston rakenteeseen.

Hallinto-oikeus arvioi, että hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu merkittävästi kalojen elinympäristöä tai linnuston olosuhteita heikentäviä vaikutuksia. Hallinto-oikeus kuitenkin katsoo, että valituksenalaisen päätöksen lupamääräykset eivät ole riittävät lintujen pesinnälle ja kalojen lisääntymiselle kohdistuvien haittojen vähentämiseksi. Tämän vuoksi hallinto-oikeus on rajoittanut samentumista ja muuta vesistöön kohdistuvaa häiriötä aiheuttavien ruoppaustöiden toteutusajankohtaa täydentämällä lupamääräystä 9 ratkaisusta ilmenevällä tavalla.

Ennallistamisasetus

Valituksissa on esitetty, että valituksenalainen päätös on EU:n ennallistamisasetuksen vastainen.

Ennallistamisasetuksen tavoitteena on parantaa luonnon tilaa laajasti eri ympäristöissä sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella. Asetus on tullut voimaan 18.8.2024. Asetuksen toimeenpanoa varten ollaan laatimassa kansallinen ennallistamissuunnitelma, jossa määritellään keinot asetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kansallinen ennallistamissuunnitelma on suunniteltu laadittavaksi kahden vuoden kuluessa asetuksen voimaantulosta eli elokuuhun 2026 mennessä.

Vaikka EU-asetus on lähtökohtaisesti suoraan sitovaa lainsäädäntöä, ennallistamisasetuksen toimeenpano edellyttää käytännössä lainsäädäntömuutoksia ja ennallistamissuunnitelman hyväksymistä. Ennallistamisasetus ei estä vesitalousluvan myöntämistä vesilakiin perustuvilla hankkeilla. Hallinto-oikeus katsoo, ettei hakemusta ole voitu jättää hyväksymättä ennallistamisasetuksen vastaisena.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Etelä-Karjalan museo on hakemuksen johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että Umianlammen ruoppausalueelta ei ole olemassa vedenalaista arkeologista selvitystä. Museon näkemyksen mukaan vedenalainen kartoitus tulee toteuttaa ennen hankkeeseen ryhtymistä. Itkonlahden puolella kanavan kohdalla on aluksen hylky, joka tulee tuhoutumaan kanavan rakennustöissä. Kohteen dokumentointitiedot ovat puutteellisia ja museon näkemyksen mukaan kohde voidaan kartoittaa ja raportoida tarkemmin edellä mainitun vedenalaisen selvityksen yhteydessä. Museo on lisäksi lausunnossaan todennut, että Kutilantaipaleen ja Koulunlahden välisen kosteikon alueella ja Käkeläntaipaleen virtauskanavan työalueella kaivutyö on hyvä toteuttaa arkeologin valvonnassa. Ennen Käkeläntaipaleen työpatojen rakentamista myös lahdenpohja olisi hyvä käydä läpi jäännösten varalta. Hakija on antamassaan selityksessä todennut, että se toimittaa Etelä-Karjalan museolle Umianlammen alueella tehdyn vedenalaisen selvityksen raportin ennen hakkeen toteutukseen liittyvien rakennustöiden käynnistämistä ja ottaa museon lausunnossa esittämät asia huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Lupapäätöksessä on annettu lupamääräys 18, jossa on määrätty tekemään arkeologinen selvitys museon edellyttämällä tavalla sekä määrätty sopimaan kaivutöiden arkeologisesta valvonnasta etukäteen Lappeenrannan museoiden kanssa.

Valituksissa on esitetty muun muassa, että Käkeläntaipaleen avokanavan rakennustyöt tuhoaisivat arkeologisen suojelukohteen ja muinaismuistopaikkoja. Taipalsaaren kunta on vastineessaan hallinto-oikeudelle todennut, että Taipalsaaren kunta on teettänyt aluehallintoviraston lupamääräyksessä 18 mainitut tutkimukset Kutilan kanava-alueen ja Käkeläntaipaleen virtauskanavan eteläpuolen sekä Umian lotjan hyllyn arkeologiset tutkimukset. Hankkeen alueet on tutkittu arkeologisesti ja raportit

on toimitettu Lappeenrannan museolle ja Museovirastolle. Hallinto-oikeus arvioi, ettei asiassa ennalta arvioiden ole syytä määrätä arkeologisista jäännöksistä tarkemmin. Näin ollen päätöstä ei ole syytä kumota valituksissa esitetyn väitteen johdosta siitä, että hanke tuhoaa arkeologisen suojelukohteen.

Kanavan käytöstä aiheutuva häiriö ja rantarakenteille aiheutuva haitta

Hakija on arvioinut, että Kutilan väylällä liikennöisi keskimäärin 3 000 venettä vuodessa eli avovesikaudella keskimäärin noin 25–30 venettä päivässä. Vilkkaampana loma-aikana aikana väylällä liikkuisi todennäköisesti useita satoja veneitä.

Vakituiset asukkaat ja loma-asukkaat Kutilanlahdella sekä Toijansalmen ja Kutilanlahden välisellä vesistöosuudella voivat kokea veneliikenteen melun häiritseväksi ja viihtyvyyttä alentavaksi. Häiriöalue, jolla keskeiset haitat koetaan, on noin 100 m leveä väylän molemmin puolin. Tällä alueella loma-asumiseen käytettävien alueiden ohjearvo 45 dB (VNP 993/1992) ja asumiseen käytettävien alueiden ohjearvo 55 dB (päivällä) voivat paikoin ylittyä. Haitta-alueella on 17 loma-asuntoa ja kolme asuintaloa.

Hakija on arvioinut hankkeesta aiheutuvia haittoja rantarakenteille ja laitureille niiden kiinteistöjen osalta, jotka ovat muistutuksissaan esittäneet korvausvaateita. Arvioinnissa on todettu, että suunnitellun uuden paikallisväylän sijainti ei poikkea luontaisesta venereitistä, jota veneet nykyisinkin käyttävät. Hakemuksen mukaan aallokon muodostus jää vähäiseksi, koska vesialue on lähes koko väylän osalla yli 100 metriä leveä. Hakija on katsonut, että hankkeesta ei aiheudu korvattavaa haittaa rantakiinteistöjen laituri- ja rantarakenteille. Lupamääräyksen 33 mukaan Taipalsaaren kunnan on ennen väylän käyttöönottoa ensimmäisenä veneilykautena selvitettävä sellaisten rantakiinteistöjen, joiden olemassa olevat laituri- ja rantarakenteet sijaitsevat lähimmillään 30 m:n etäisyydellä väylän lähemmästä reunalinjasta, laituri- ja rantarakenteet sekä niiden kunto. Rakenteiden kunto on selvitettävä uudelleen ensimmäisen veneilykauden lopussa. Selvityksen tulokset on toimitettava Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle. Selvityksen perusteella ensimmäisen veneilykauden aikana syntyneet vauriot on, jollei toisin sovita, väylän ylläpitäjän toimesta korjattava. Niiden väyläalueiden osalle, joiden läheisten rantakiinteistöjen rakenteille on syntynyt vaurioita, on Taipalsaaren kunnan haettava Liikenne- ja viestintävirastolta nopeusrajoitusta tai aallokon muodostamiskieltoa.

Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta aiheutuvat melu-, aallokko- ja viihtyvyyshaitat jäävät sellaisiksi, ettei niitä voida pitää vesilain tarkoittamalla tavalla yleisen tai yksityisen edun kannalta merkittävänä tai luvan myöntämisen estävinä seurauksina. Lupamääräyksillä on lisäksi varauduttu tehokkaasti mahdollisten haittojen seurantaan, ehkäisemiseen ja korjaamiseen.

Luvan myöntämisen edellytykset

Kysymyksessä olevan hankkeen tarkoituksena on avata vesiväyläyhteys, joka mahdollistaa uuden rengasreitän veneilylle Suur-Saimaan ja Pien-Saimaan

välille sekä parantaa Pien-Saimaan vesistön tilaa johtamalla Suur-Saimaalta parempilaatuista vettä Pien-Saimaalle ja erityisesti Pien-Saimaaseen kuuluvalla välttävässä ekologisessa tilassa olevalle Maavedelle.

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla lupa myönnetään vesitaloushankkeelle, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämisen edellytyksiä arvioidaan siten hyöty-haitta-vertailun eli intressivertailun perusteella, jonka myös aluehallintovirasto on tehnyt.

Hallinto-oikeus yhtyy aluehallintoviraston arvioon, että hanke parantaa veden virtausta ja vedenvaihtuvuutta Kutilan kanavan lähialueella eli Umianlammesta etelään Pälpäisalmen ja Toijansalmen alueella sekä lähellä Kopinsalmea ja erityisesti Maaveden alueella. Hankkeen myötä vedenlaatu paranee ja leväkukinnot pienenevät. Pitkällä tähtäimellä vaikutuksilla pyritään edistämään hyvän ekologisen tilan saavuttamista ja ylläpitämistä. Tätä on pidettävä hankkeesta saatavana yleisenä hyötynä. Toteutuessaan hanke voi myös edesauttaa virkistyskäyttömahdollisuuksia, kuten veneilyä ja kalastusta. Hanke edistää alueella voimassa olevien maakuntakaavan ja osayleiskaavan mukaisia tavoitteita. Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta saataviin yleisiin etuihin kuuluu se, että Kutilan kanavan kautta kulkeva uusi vesireitti parantaa risteilyliikenteen olosuhteita. Lisäksi kanavayhteys lyhentää etäisyyttä Lappeenrannasta Suur-Saimaalle ja mahdollistaa veneilyn rengasreitin Lappeenranta–Päihänniemi–Kutila–Taipalsaari–Lappeenranta muodostamisen. Yksityisiin etuihin kuuluu puolestaan se, että yksityisveneet voivat jatkossa liikkua Pien-Saimaan puolella Saimaan syväväylän sijasta.

Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta aiheutuu yleisille eduille haittaa työnaikaisena veden samentumisena sekä työntekoa varten rajatuilla alueilla kasvillisuudelle aiheutuvien vahinkojen muodossa. Kaivuutyöllä on siten luonnonolosuhteita heikentävä, joskin pääosin tilapäinen vaikutus. Lisäksi liikennöintimäärien voidaan arvioida lisääntyvän erityisesti Lappeenrannan ja Taipalsaaren alueella. Yksityisille eduille haittaa aiheutuu hankkeen läheisyydessä sijaitseville kiinteistöille rakentamisaikaisena häiriönä. Kanavassa ja yleisellä väylällä liikennöinti aiheuttaa lähimmille rantakiinteistöille käytönaikaista häiriötä.

Hallinto-oikeus toteaa, että sillä seikalla, onko kanava tarkoituksenmukaista tai taloudellista rakentaa tai mitä mahdollisia jatkosuunnitelmia hakijalla on, ei ole oikeudellista merkitystä arvioitaessa luvan myöntämisen täyttymisen edellytyksiä tässä tapauksessa. Hankkeen toteuttamiskustannuksia ei vesilain 3 luvun 6 ja 7 §:n sanamuodon perusteella oteta huomioon hankkeen hyötyjä ja haittoja arvioitaessa.

Hallinto-oikeus katsoo, että hankkeesta yleisille ja yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille ja yksityisille eduille aiheutuviin menetyksiin. Hallinto-oikeus katsoo näin ollen, että vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetty luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät aluehallintoviraston päätöksen mukaisen hankkeen osalta. Hallinto-oikeus

arvioi lisäksi, että aluehallintoviraston päätöksessä annetut määräykset siten kuin hallinto-oikeus on muuttanut lupamääräyksiä 5, 8 ja 9 ovat riittävät ehkäisemään kaivuutyöstä, ruoppauksesta ja läjittämisestä aiheutuvia haittoja ja niihin liittyviä epävarmuuksia. Haitat eivät siten muodosta estettä luvan myöntämiselle. Näin ollen aluehallintoviraston päätöksen kumoamiseen tai muuttamiseen enemmälti ei ole aiheutta luvan myöntämisen edellytyksiä koskevien valitusperusteiden johdosta.

Kutilan väylän yleiseksi paikallisväyläksi määräämisen vesilain 10 luvun 2 §:ssä (587/2011) säädetyt edellytykset ovat täyttyneet.

Mitä tulee mahdollisuuteen toteuttaa vedenlaadun parantaminen vaihtoehtoisella tavalla [REDACTED] valituksessa lausumin tavoin Kopinsalmen ja Leväsensalmen siltojen virtausaukkojen suurentamisella, hallinto-oikeus toteaa, että tämän lupa-asian yhteydessä voidaan tutkia luvan myöntämisen edellytykset vain sille hankkeelle, jolle lupaa on haettu.

Lupapäätöksen ei voida katsoa loukkaavan Suomen perustuslain 6 §:ssä määriteltyä kansalaisten yhdenvertaisuutta eikä 7 §:n mukaista oikeutta henkilökohtaiseen vapauteen ja turvallisuuteen siten, että päätös olisi kyseisillä perusteilla kumottava tai että sitä olisi näillä perusteilla muutettava.

Täytäntöönpanokieltoa koskeva vaatimus

Vesilain 15 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan hanketta ei saa aloittaa ennen kuin siihen oikeuttava päätös on saanut lainvoiman.

Hallinto-oikeus toteaa, että aluehallintoviraston päätös ei ole lainvoimainen koska siitä on valitettu. Aluehallintoviraston päätöksessä ei ole määrätty, että sitä olisi noudatettava muutoksenhausta huolimatta. Vaatimus täytäntöönpanon kieltämisestä on näin ollen aiheeton.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Taipalsaaren kunnanhallituksen ja Lappeenrannan kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksestä

[REDACTED] ja [REDACTED] on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista yhteisen kirjelmän allekirjoittaneille.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **13.7.2026**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Raija Uusi-Niemi ja Pertti Piippo, tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Susanna Lähetkangas sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen.

Esittelijä Maria Ingerström

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta

[REDACTED] ja [REDACTED]
Osoite: [REDACTED]

[REDACTED] ja [REDACTED]
Osoite: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Päätös ja maksu

[REDACTED], oikeudenkäyntimaksu 270 euroa,
(*Oikaisuvaatimusolje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)

Jäljennös maksutta

Taipalsaaren kunta

Lappeenrannan kaupunki

Taipalsaaren kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Lappeenrannan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Taipalsaaren kunnan terveydensuojeluviranomainen

Taipalsaaren kunnanhallitus

Lappeenrannan kaupungin hallitus

Lupa- ja valvontavirasto/lupaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/valvontaviranomainen

Lupa- ja valvontavirasto/yleisen edun valvontayksikkö

Itä-Suomen elinvoimakeskus/kalataloustehtävät

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus/liikenne

[REDACTED]

[REDACTED]

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Väylävirasto, sisävesiväylät-yksikkö

Lappeenrannan museot

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus.fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi, postiosoite ja muut yhteystiedot mukaan lukien sähköinen tai muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - soveltuvalla tavalla valittajan henkilötunnus tai yritys- ja yhteisötunnus
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos valituksen toimittaa sähköisenä asiakirjana, sen on saavuttava korkeimmalle hallinto-oikeudelle valitusajan viimeisen päivän aikana. Muulla tavoin toimitetun valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>